

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Kehitysohjelman loppuraportti

Elinvoima- ja kasvupalveluallianssi

Regina Saari, työllisyysjohtaja, 8.3.2021

TAMPEREEN KAUPUNKI

Loppuraportin sisällysluettelo

- Kehitysohjelman visio ja tavoite
- Kehitysohjelman hyötytavoitteet
- Hyötytavoitteiden toteumatilanne
- Keskeiset onnistumiset
- Hyötytavoitteiden toteutuminen ohjelman jälkeen ja suunnitelma jälkiarvioinnista
- Projektit ja toimenpiteet, joilla lopulliset hyödyt varmistetaan
- Ohjelman kustannukset
- Opit ohjelman toteuttamisesta ja johtamisesta

Kehitysohjelman visio ja tavoite

- Elinvoima- ja kasvupalveluallianssin kehitysohjelmalla on ollut määrä jatkaa Suomen vaikuttavimman työllisyydenhoidon mallin kehittämistä muuttuvassa toimintaympäristössä. Ohjelma on ollut systemaattinen jatko 2017-2018 toteutetulle työvoima- ja yrityspalveluiden alueelliselle kokeilulle ja siihen liittyvälle kehitysohjelmalle.
- Kehitysohjelmalla on ollut tavoitteena rakentaa tulevat lainsäädäntö- ja muut toimintaympäristömuutokset huomioon ottava osaamisperustainen työllisyydenhoidon yhteistyö- ja toimintamalli Pirkanmaalle
- Työllisyyden ja osaavan työvoiman saatavuuden edistämisellä turvataan Tampereen, kaupunkiseudun ja Pirkanmaan kasvua ja kilpailukykyä.
- Tavoitteena on tuottaa työnhakijoiden ja työnantajien palvelut asiakaslähtöisillä, palvelutarpeisiin pohjautuvilla järjestäjien ja tuottajien yhteisillä palvelualueilla
- **Visio: Pirkanmaan kuntien osaamisperusteiset työllisyyspalvelut, osana kuntien elinvoimatehtävää, muodostavat sujuvasti toimivan ja Suomen parhaan kokonaisuuden muiden toimijoiden vastaavien palvelujen ja muiden työllisyyspalveluihin liittyvien palvelujen kanssa**

Kehitysohjelman hyötytavoitteet

Kehitysohjelma vastaa Tampereen strategian tavoiteltaviin tuloksiin 2030

- tarjota joustavimmat mahdollisuudet oppia ja työllistyä,
- olla kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki sekä
- olla kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille

Kehitysohjelman hyötytavoitteet vuoden 2021 alkuun mennessä:

- Työttömyys on alentunut maan keskiarvon tasolle
- Työmarkkinatuen maksuosuus on vähentynyt vuosittain vähintään 10 %
- Työnantajien osaavan työvoiman saatavuutta on helpotettu
  - mittarina mm. työnantajakyselyt

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne

Strategian tavoiteltava tulos	Tavoite vuoteen 2021 ja mittarit	Toteuma (liikennevalo)	Tilanneyhteenveto
Joustavimmat mahdollisuudet oppia ja työllistyä Kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki Kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille	Työttömyys on alentunut maan keskiarvon tasolle		<p>Koronapandemia on nostanut merkittävästi työttömyyttä.</p> <p>Tampereella työttömyysaste oli joulukuun 2020 lopussa 15,7 %, missä on nousua vuoden takaisesta 3,7 %-yksikköä.</p> <p>Koko maan työttömyysaste 12/2020 oli 13,6 %, kun se vuotta aiemmin oli 9,8 % (+3,8 %-yksikköä).</p> <p>Kuutoskaupungeista Oulun kehitys (+2,5 %-yks.) on ollut työttömyysasteella mitattuna suopeampaa kuin Tampereella, mutta muissa kuutoskaupungeissa kehitys on ollut Tamperetta heikompaa (Turku +5,0 %-yks.; Helsinki +5,4; Espoo +4,5; Vantaa +6,4).</p> <p>Edellinen työllisyyskokeilu toteutui vuosina 2017 – 2018. Vuosina 2019 -2020 kaupungilla ei ollut toimivaltaa kuin noin 6000 monialaista tukea tarvitsevan työnhakija-asiakasjoukon palvelemiseen.</p>

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne

Strategian tavoiteltava tulos	Tavoite vuoteen 2021 ja mittarit	Toteuma (liikennevalo)	Tilanneyhteenveto
Joustavimmat mahdollisuudet oppia ja työllistyä Kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki Kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille	Työmarkkinatuen maksuosuus on vähentynyt vuosittain vähintään 10 %		<p>Työmarkkinatuen kuntaosuuskustannukset olivat vuonna 2020 yhteensä 28,8 M€, mikä on 3,7 M€ (+14,7 %) enemmän kuin vuonna 2019. Edellisen työllisyyskokeilun aikana vuonna 2018 työmarkkinatuen kuntaosuus laski 27,5 M€ euroon edeltäneen vuoden 32,5 M€:sta.</p> <p>Koronapandemia nosti merkittävästi työttömyyttä ja sitä kautta työmarkkinatukikustannuksia.</p> <p>Kuukausikohtaiset työmarkkinatukikustannukset nousivat huhtikuusta 2020 alkaen yli vuoden 2019 vastaavan tason. Kustannuksia nostivat koronan lisäksi vuoden 2019 lopussa päättyneeseen aktiivimalliin sisältyneen aktivointiehdon leikkurin poistuminen, työmarkkinatuen tasokorotus sekä yrittäjän oikeus työttömyysturvaan koronatilanteessa. Kaupungin mahdollisuudet palvella työnhakijoita ilman nykyistä laajempaa toimivaltaa vaikeuttaa työllisyyden hoitoa.</p>

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne

Strategian tavoiteltava tulos	Tavoite vuoteen 2021 ja mittarit	Toteuma (liikennevalo)	Tilanneyhteenveto
Joustavimmat mahdollisuudet oppia ja työllistyä Kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki Kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille	Työnantajien osaavan työvoiman saatavuutta on helpotettu (mittarina mm. työnantajakyselyt)		<p>Koronapandemia on vaikuttanut laajasti työmarkkinoihin. Vaikka työttömyys lisääntyi merkittävästi, avoimia työpaikkoja oli vuoden aikana Tampereella lähes saman verran kuin edellisvuonna. Yritykset ovat edelleen viestineet koetuista rekrytointiongelmista mm. 500 yrityksen kartoituksen sekä muiden vuoden aikana tehtyjen selvitysten perusteella. Lisäksi Koronan myötä yrityksiin on tullut uusia osaamistarpeita, mm. digitaalisuuden ja virtuaalisten toteutusmuotojen kasvaessa.</p> <p>Alla kooste työllisyys- ja kasvupalvelujen toteuttamista hankkeista ja palveluista, joilla osaavan työvoiman saatavuuteen on vaikutettu:</p> <p>Kohtaantoa edistävät hankkeet</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ennakointia ja osuvia ratkaisuja työvoiman saatavuuteen</i>, Työmarkkinoiden toimivuutta ja kohtaantoa on edistetty käynnistämällä osaamistarpeiden ennakointihanke. Hankkeessa fasilitoidaan Pirkanmaan laajuisissa verkostotyöryhmissä toimiloittain/ilmiökohtaisesti osin toisistaan irrallaan olevia toimijoita ja tietolähteitä ja saatetaan yhteen tietoa tulevista osaamistarpeista. • <i>Yksityisen ja julkisen työnvälityksen kumppanuussopimusperusteiset yhteistyömallit työllistymisen edistämiseksi</i> (Henkilöstöpalveluyritysten liitto HPL, Kasvupalveluiden tuottajat ry, henkilöstöpalveluyritykset)

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne

Strategian tavoiteltava tulos	Tavoite vuoteen 2021 ja mittarit	Toteuma (liikennevalo)	Tilanneyhteenveto
Joustavimmat mahdollisuudet oppia ja työllistyä Kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki Kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille	Työnantajien osaavan työvoiman saatavuutta on helpotettu (mittarina mm. työnantajakyselyt)		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nuorten kesäduunikampanjat 2020 sekä 2021</i> (virtuaalisen version koeponnistus, mahdollisesti osittain myös ostopalveluna) • <i>OSAAMO</i>: kumppanuushanke, joka edistää osaajien ja yritysten kohtaamisia ja etsii ratkaisuja osaamis- ja rekrytointihaasteisiin erityisesti sote-sektorille • <i>KIERTO</i>- kiertotalouden toiminnalliset oppimisympäristöt - hanke: uuden työn ja osaamisen synnyttäminen kiertotalouden ympärille • <i>Maahanmuuttajien osaamiskeskuksen (OSKE) moniammatilliset palvelut</i>: osaamiskartoitukset, osaamisenkehittämisen suunnitelmat ja ohjaus koulutukseen, työkokeiluihin, palkkatuettuun työhön ja avoimille markkinoille. • <i>Target-hanke</i>: edisti erityisen vaikeassa tilanteessa olevien maahanmuuttajien koulutukseen ja työhön poluttamista. • <i>Pirkanmaan maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelut -hanke</i>: edistää työvoiman ulkopuolisten kv opiskelijoiden ja muiden työikäisten poluttamista työllistymistä ja kohtaantoa edistävien palveluiden piiriin. • <i>International HUB Tampere -hanke</i>: kansainvälisten osaajien ja kv opiskelijoiden sekä yritysten ja työntajien kohtaantoa edistävä alusta. Kansainvälisten osaajien houkuttelu • <i>Entergr8-hanke</i>: työntajille suunnattuja osaamistarpeen arvioita ja OSKE:n henkilöasiakkaiden mätsäystä avoimiin työpaikkoihin sekä heidän osaamisen kehittämistä.

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne

Strategian tavoiteltava tulos	Tavoite vuoteen 2021 ja mittarit	Toteuma (liikennevalo)	Tilanneyhteenveto
Joustavimmat mahdollisuudet oppia ja työllistyä Kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki Kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille	Työnantajien osaavan työvoiman saatavuutta on helpotettu (mittarina mm. työnantajakyselyt)		Kohtaantoa edistävät palvelut: <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin ja Business Tampereen yhteisen 500 yrityksen haastatteluprojektin avulla on saatu rekrytointipalvelujen toimeksiantoja sekä saatu esille yritysten näkemyksiä rekrytointiongelmista ja tulevaisuuden osaamistarpeista. • Yrityksille suunnattuja rekrytointipalveluja on kehitetty korona-pandemian vuoksi virtuaalisiksi yritys- ja toimialaesittelyiksi, rekrytointitapahtumiksi sekä info-tilaisuuksiksi. Työnantajille on annettu tukea piilo- ja porttityöpaikkojen tunnistamiseksi sekä tunnistettu eri keinoja työn teettämiseen. • Yrityskoordinaattorien työnhakijan ja työnantajan tarpeet yhdistävä räätälöity työnvälitys hyödyntäen laajasti rekrytoinnin tukivälineitä (palkkatuki, rekrytoiva työkokeilu, rekrytoivat koulutukset, oppisopimus, Täsmätyöllistämisen – palvelu, rekrytointipalkkiot jne.) • Työelämälähtöinen uraohjaus • Työmarkkinoiden tarpeista lähtevät osaamisen uudistamisen palvelut yhdessä alueen koulutusorganisaatioiden kanssa. Työnhakijoiden osaamisen tunnistamisen ja tuotteistamisen digitaaliset sekä henkilökohtaisen ohjauksen palvelut • Valmennus työmarkkinoiden tarpeet tunnistavaan työnhakuun (oman osaamisen tuotteistaminen ja osaamisen myyminen) • Maahanmuuttaja-asiakkaille ja kv rekrytoinnista kiinnostuneille työnantajille suunnatut rekrytointitapahtumat ja startup rekrytapahtumat

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne

Strategian tavoiteltava tulos	Tavoite vuoteen 2021 ja mittarit	Toteuma (liikennevalo)	Tilanneytteenveto
Joustavimmat mahdollisuudet oppia ja työllistyä Kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki Kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille	Työnantajien osaavan työvoiman saatavuutta on helpotettu (mittarina mm. työnantajakyselyt)		<ul style="list-style-type: none"> • Maahanmuuttajayrittäjien sparraus ja Business HUB -kiihdyttämö • Yritysten avoimien englanninkielisten työpaikkojen markkinointi Business Finland Job boardissa ja Tampereen Talent CV galleriassa. • Yritysten ja työnantajien henkilökohtainen neuvonta kansainvälisen osaajan löytämiseksi tai maahantuloprosessiin liittyvissä kysymyksissä. • Kansainvälisten opiskelijoiden study&stay -malli, joka on kehitetty kansainvälisten opiskelijoiden kohtaantoa tukemaan yhteistyössä korkeakouluyhteisön kanssa. • SIMHE (Supporting immigrants with higher education) -mallin liittäminen osaksi International HUB Tampereen toimintaa eli korkeakoulutettujen maahanmuuttajien osaamisen kehittäminen ja uraohjaus

- Kehitysohjelmalla on valmistauduttu hallitusohjelman mukaisesti kuntien roolin vahvistamiseen työllisyyspalvelujen järjestäjänä. Kehitysohjelman keskeisiä toimia on työllisyyspalvelujen järjestämisen ja tuottamisen lisäksi ollut tulevaisuuden kunnan työllisyys- ja yrityspalvelujen uudistaminen sekä ekosysteemipohjaisten palvelumallien rakentaminen.
- Kehitysohjelman puitteissa on valmistauduttu uuden työllisyyden kuntakokeilun käynnistymiseen Pirkanmaalla. Tampere ja Pirkanmaan 21 muuta kuntaa hakeutuivat kokeilualueeksi yhteisellä hakemuksella vuonna 2019. Kokeilun alkamisajankohta siirtyi useaan kertaan ja lopulta kokeilulain eduskuntakäsittelyssä alkamisajankohdaksi määriteltiin 1.3.2021.
- Tampere johtaa Pirkanmaan kokeilukokonaisuutta. Kuntien kesken on laadittu sopimus yhteisteistyöstä ja tehtävien ja kustannusten jaosta. Myös valtion TE-hallinnon toimijoiden kanssa on tehty yhteistyösopimus. Osa palveluista toteutetaan kuntien lähipalveluina, osa Tampereelle keskitettyinä erityispalveluina.
- Tavoitteena on, että eri puolilla maata toteutettavat kuntakokeilut toimivat pilotteina tulevalle työvoimapalveluiden rakenneuudistukselle
- Kaupungilta on osallistuttu työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän palvelurakenne alatyöryhmään, useisiin muihin valtakunnallisiin palvelurakennetta suunnitteleviin työryhmiin, SOTE-yhdyspintaryhmään sekä Kuntaliiton vetämään työhön, jossa yhdessä Suomen eri kokoisten kuntien kanssa on valmisteltu ehdotusta pysyväksi kuntapohjaiseksi työllisyyspalvelujen malliksi

Kehitysohjelman ohjelmasuunnitelman mukaisissa toimenpidekokonaisuuksissa on edetty:

1. Palvelualustojen rakentaminen

- Työllisyys- ja kasvupalveluihin on rakennettu ekosysteemipohjainen toimintamalli, jossa työnhakijoiden ja työnantajien palvelut tuotetaan asiakaslähtöisillä, palvelutarpeisiin pohjautuvilla palvelualustoilla yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Työnantajien ja työvoiman kohtaantopalvelut muodostavat kaikkien palvelualustojen toiminnan kärjen.
- Esimerkkinä ekosysteemipohjaisesta toimintamallista on maahanmuuttajien osaamiskeskus, jossa työnhakijoiden palveluja tuottavat kuntien ja valtion työllisyystoimijoiden lisäksi yrityskoordinaattorit, koulutuksen järjestäjät sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen osaajat

2. Palvelutarjooma ja osaamisperusteiset työllisyyspalvelut

- Osaamisperusteisten työllisyyspalvelujen kehittäminen perustuu yhteistyöhön työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalojen kanssa. Valtakunnallisesti rakennetaan uutta työllisyyden ja koulutuksen vahvaa liittoa. Pirkanmaalla kokonaisuutta kehittää Pirkanmaan koulutusryhmä, jossa ovat mukana Pirkanmaan keskeiset koulutuksenjärjestäjät, elinkeinoelämän järjestöt, kunnat ja työllisyystoimijat. Työllisyyden kuntakokeilun valmistelussa on rakennettu uusia yhteistyömalleja koulutuksenjärjestäjien kanssa.

3. Kuntien välisen yhteistyömallin rakentaminen työllisyyspalveluihin

- Kuntien välinen yhteistyömalli on rakennettu valmistautuen työllisyyden kuntakokeilun lakisääteisiin palveluvastuisiin sekä mahdolliseen pysyvään työllisyyspalvelujen siirtoon kunnille

4. Tampereen kaupungin kehittäminen työllisyydenhoidon alustana

- Teema on sisältänyt mm. työllistämisehdon käytön lisäämisen kaupungin hankinnoissa, yhteistyön suurten hankkeiden ja kehitysohjelmien, kuten raitiotien ja Hiedanrannan, kanssa sekä kaupungin yksiköissä tapahtuvien työllistämistoimenpiteiden opinnollistamisen. Hankinnoilla työllistämiseen kaupunki on hakemassa työllisyyspoliittista avustusta toimeenpanon vahvistamiseksi.

Hyötytavoitteiden toteutuminen ohjelman jälkeen ja suunnitelma jälkiarvioinnista

- Ekosysteemipohjainen, usean eri toimijan yhdessä rakentama, palvelumalli vahvistaa mahdollisuuksia vaikuttaa työllisyysasteen kehitykseen sekä vaikuttaa työttömyyteen sekä työmarkkinatukikustannuksiin ja edesauttaa osaavan työvoiman saatavuutta (ohjelman hyötytavoitteet)
- Työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen kautta Suomessa siirtyy kuntien vastuulle 230 000 työnhakijaa. Pirkanmaalla kuntien vastuulle siirtyy noin 30 000 työnhakija-asiakasta, josta Tampereen osuus on noin 19 000. Kokeilut ovat pilotteja, joiden kautta on tarkoitus siirtyä Suomessa pysyvään työllisyyspalvelujen palvelurakennemuutokseen vuonna 2023.
- Työvoimapalvelujen rakennemuutosta on valmisteltu niin, että hallitus linjannee hallitusohjelman puolivälitarkastelun yhteydessä 4/2021 palvelurakenteen keskeisistä kysymyksistä, mm. valtion ja kuntien tehtävistä. Uudenlaiset työllisyys- ja yrityspalvelut ovat osa tulevaisuuden kaupungin elinvoimapalveluja.
- Palvelurakenteen uudistamisen yhteydessä on tärkeää vaikuttaa pysyvien kuntapohjaisten työllisyyspalvelujen rahoitusmalliin sekä mahdollisimman joustavan lainsäädännön valmisteluun. Lisäksi on huolehdittava yhdyspinnan rakentamisesta mahdolliselle hyvinvointialueelle vuoteen 2023 mennessä.

Projektit ja toimenpiteet, joilla lopulliset hyödyt varmistetaan

- Työllisyyden kuntakokeilu toteutetaan ajalla 1.3.2021 – 30.6.2023
- Pirkanmaan kuntakokeilun tavoitteena on edistää työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä helpottaa osaavan työvoiman saatavuutta. Työllisyyspalvelut rakennetaan kokeilussa osaksi kuntien muuta palveluekosysteemiä sekä hyödynnetään kumppanuuksia muiden toimijoiden kanssa.
  - Työnhakija-asiakkaiden palvelu toteutetaan koko Pirkanmaalla OMA-valmentajamallilla, jossa jokaisella asiakkaalla on henkilökohtainen vastuutyöntekijä. OMA-valmentajan tehtävä on varmistaa ja seurata asiakkaan tilanteen eteneminen kohti työtä tai koulutusta. OMA-valmentajan apuna on tarvittaessa moniammatillinen tiimi. Kokeilun asiakaspalvelussa työskentelee Tampereella noin 250 työntekijää.
  - Yhteistyössä OKM ja TEM sekä alueellisten koulutuksen järjestäjien kanssa rakennetaan yhteistyömalleja, jotka mahdollistavat uraohjauksen, osaamiskartoitukset ja aiempaa räätälöidymmät koulutusväylät työnhakijoille ja parantavat osaavan työvoiman saatavuutta työnantajille. Toimilla haetaan ratkaisuja kohtaanto-ongelmiin sekä työn murroksesta johtuviin tulevaisuuden haasteisiin jatkuvan oppimisen keinoin.
  - Monialaisen asiakaspalvelun osalta osallistutaan valtakunnalliseen palvelujen ja tukirakenteen uudistustyöhön (STM, TEM, OKM) ja Pirkanmaalla työllisyyspalvelujen ja sosiaali- ja terveystyöpalvelujen yhdyspintaa suunnitellaan myös osana sote-uudistusta. Parhaillaan selvitetään keskeisiä yhdyspintoja, luodaan niihin kehittämistoimia ja rakennetaan asiakaspalvelun yhteistyömalleja mm. hyvinvointikeskuksiin.

Projektit ja toimenpiteet, joilla lopulliset hyödyt varmistetaan

- Painopisteinä ovat lisäksi yritysten osaamis- ja palvelutarpeiden ennakointi ja yrityslähtöisten osaamisen muutospalvelujen kehittäminen, yritysverkostot ja ekosysteemit sekä rekrytointi- ja kohtaantopalvelujen kehittäminen
- TE-hallinnolta siirtyvät työllisyydenhoidon kotoutumispalvelut toteutetaan keskitetysti Tampereella koko Pirkanmaan kuntakokeilualueen osalta. Myös Mainion monikieliset ohjaus- ja neuvontapalvelut toteutetaan keskitetysti. Lisäksi Tampereella käynnistetään erityisesti työnantajia palvelevan ja työperusteista maahanmuuttoa edistävän International House Tampere -palvelupisteen toiminta sekä keskitytään kansainvälisten osaajien houkutteluun.
- Pysyvän palvelurakenteen valmistelu osana Tulevaisuuden kuntaa: Valmistellaan yhdessä Pirkanmaan kuntien kanssa pysyvää yhteistyömallia valmistautuen työllisyyspalvelujen siirtoon valtiolta kuntiin. Osallistutaan kansallisiin kehittämistoimiin ja edelleen edelläkävijän roolista vaikutetaan palvelumallin, palvelujen, mahdollistavan lainsäädännön sekä kannustavan rahoitusmallin valmisteluun.
- Huolehditaan yhdyspintatyöstä muihin menossa oleviin uudistuksiin; SOTE, jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelujen uudistus, monialaisen tuen palvelujen valmistelu sekä työllisyyspalvelujen uudistaminen

Kehitysohjelman toteutuneet ja jäljellä olevat riskit

- Uusien työllisyyden kuntakokeilujen käynnistyminen viivästyi aiotusta, joten laajempaa toimivaltaa työnhakija-asiakkaiden palvelemiseksi ei saatu kehitysohjelman aikana, vaan vasta 1.3.2021 alkaen
- Kehitysohjelman aikana voimassa olleen lainsäädännön puitteissa kuntien mahdollisuudet vaikuttaa työttömyyteen alueellaan ovat olleet varsin rajalliset. Kunnilla ei ole ollut itsenäistä pääsyä työttömien työnhakijoiden tietoihin, vaan asiakasohjauksessa myös kuntien itsensä järjestämiin palveluihin on tarvittu TE-toimistoa. Asiakasohjauksen toimivuus on ollut merkittävä haaste ja siten myös riski ja se on myös osin realisoitunut. Asiakasohjauksen ongelmat heijastuivat myös työmarkkinatukikustannuksiin.
- Koronapandemia aiheuttamien vaikutusten vuoksi Tampereen työttömyys on kasvanut selvästi kaikissa kohderyhmissä. Koronapandemia vaikutti myös työllisyys- ja kasvupalvelujen toimintaan ja palvelujen tarjoamiseen.
- Tulevat päätökset työvoimapalvelujen rakenneuudistuksen valtakunnallisista linjauksista vaikuttavat olennaisesti kuntien rooliin työvoimapalvelujen järjestämisessä ja mahdollisuuksiin palvella laajasti ja asiakaslähtöisesti työnhakija- ja työnantaja-asiakkaita myös työllisyyden kuntakokeilun jälkeen
- Yhdyspintojen toimivuus työnhakijapalvelujen kokonaisuudessa etenkin sote-uudistukseen tulee tunnistaa ja toimet suunnitella ennen vuotta 2023, jolloin molempien uudistusten on tarkoitus toteutua

Kehitysohjelman budjetin toteuma

- Elinvoima- ja kasvupalveluallianssin kehitysohjelma (2019-2020) toteutettiin osana työllisyys- ja kasvupalvelujen toimintaa ja budjettia. Ulkopuolisia rahoituskanavia (hankerahoitukset, valtion erillisavustukset) on hyödynnetty toiminnan kehittämisessä. Yhteistyötoimijat ovat olleet mukana omin resurssein.
- Kokeilualueen kuntien kesken on sovittu tietyistä yhteisistä toiminnoista aiheutuvien kustannusten jakamisesta kokeilun ja sen valmistelun ajan vuosina 2020-2023.

Vuosi 2020

Työllisyys- ja kasvupalvelujen palveluryhmän budjetti (muutettu TA 2020) oli 47,1 M€, josta

- 15,5 M€ kohdistui työllisyyspalvelujen järjestämiseen/tuottamiseen ja
- 31,6 M€ kohdistui avustuksiin ml. työmarkkinatukikustannuksiin (30,1 M€)
- Toteuma: 46,5 M€ (tilikauden tulos toteutui 0,6 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana)
  - Palvelujen ostot toteutuivat 1,4 milj. euroa suunniteltua suurempina, josta merkittävin osuus 1,3 milj. euroa johtui lakisääteisestä kuntouttavasta työtoiminnasta. Koronapandemiasta johtuen kuntouttavan työtoiminnan arvioitiin toteutuvan alkuperäistä talousarviota pienempänä, jonka johdosta tehtiin talousarviomuutos. Kuntouttavan työtoiminnan osalta koronan vaikutukset jäivät kuitenkin lopulta ennakoitua pienemmiksi.
  - Avustukset toteutuivat 1,4 milj. euroa suunniteltua pienempinä, josta merkittävin osuus 1,3 milj. euroa johtui työmarkkinatuen kuntaosuudesta. Talousarviomuutoksessa arvioitiin työmarkkinatuen kuntaosuus suuremmaksi kuin mitä toteuma lopulta oli.

Opit ohjelman toteuttamisesta ja johtamisesta

- Kehitysohjelman sijaan olisi voinut olla tarkoituksenmukaisempaa laatia kehittämisstrategia, jota olisi noudatettu ilman kehittämisohjelmaformaattia
- Näin isossa ja monitasoisesta integraatiota vaativassa kehittämisprosessissa olisi mittarit voitu asettaa toisella tavalla. Työllisyydelle asetettuja määrällisiä tavoitteita on mahdotonta saavuttaa ilman toimivaltaa ja palvelujen ollessa vasta rakennusvaiheessa.
- On tarpeen pohtia, onko kehitysohjelma tarkoituksenmukainen kehittämishankkeissa, joissa ei ole erillistä projektihenkilöstöä tai projektirahoitusta, vaan kehittäminen tapahtuu yksikön perustehtävien ohessa yksikön perusrahoituksella
- Kehitysohjelman aikana on syntynyt malli osaksi tulevaisuuden kunnan elinvoimapalveluja: Pirkanmaan laajuinen vastuukuntamallinen ekosysteemipohjainen organisaatio uudenlaisiin julkisiin työllisyys- ja yrityspalveluihin. Vastaavaa ei ole syntynyt maakunnan laajuisena missään Suomessa.

TAMPERE.

FINLAND

KIITOS

Regina Saari

regina.saari@tampere.fi

p. 050-346 9603

TAMPEREEN KAUPUNKI

Päivämäärä

19